

DE TIJD

06:00 - 15 april 2011

Lopende zaken en democratie

Binnenkort 'vieren' we de eerste verjaardag van de regering in lopende zaken. En niets laat vermoeden dat we binnenkort uit de politieke crisis zijn. Omdat je alles gewoon wordt, is dit voor een democratie uitzonderlijke politieke feit bijna banaal geworden. Het wekt nog slechts beperkte belangstelling op van de nationale en internationale pers. De krantenkoppen gaan over de verontrustende toestand in Japan, de revoltes in de Arabische wereld en de politiek- militaire ontknoping in Ivoorkust.

Nochtans gaat het om een zeer verontrustend feit voor een democratisch bestel. Natuurlijk wordt het mogelijk gemaakt door de 'normale' werking van het federale niveau, de gewesten en de gemeenschappen. Ook de gunstige conjunctuur en de gunstige economische indicatoren zitten mee. Je kan het je moeilijk voorstellen in een ingewikkelder economische situatie, zoals in Frankrijk of Spanje, laat staan in Griekenland, Ierland of Portugal. Daarenboven hebben we ook een regering in lopende zaken door de uitbreiding van het traditionele concept van 'lopende zaken': het dagelijkse beheer, het beheer van dringende zaken en van dossiers die op het punt staan afgehandeld te worden, waaronder ook de omzetting van Europees recht in nationaal recht.

De lange duur van die oefening in lopende zaken en de uitbreiding van wat daaronder valt, stellen echter de opvatting van de vertegenwoordigende democratie voor reële problemen. Want er zijn kosten verbonden aan die werkwijze.

Een eerste, weinig zichtbare kostenfactor is het gebrek aan keuzes in het overheidsbeleid. Onlangs betreurde de wetenschappelijke wereld dat er geen beslissingen worden genomen over het nieuwe vijfjarenprogramma voor de federale Interuniversitaire Attractiepolen (IUAP's). Dat heeft een grote impact op het onderzoek en dus op de sociale en economische ontwikkeling.

De tweede kostenfactor is de forse inbreuk op de filosofie achter de vertegenwoordigende democratie, die wil dat de kiezer het laatste woord heeft. We zitten nu met een uitvoerende macht op basis van een verkiezingsuitslag van 2007 die blijft 'functioneren' en arbitrerend, daar waar de stembusgang van 2010 een aantal keuzes, die drie jaar eerder zijn gemaakt, gevoelig heeft gewijzigd.

De derde kostenfactor is de minorisering van het parlement. De parlementsleden hebben als opdracht wetten te maken en de uitvoerende macht te controleren. In die eerste taak worden ze nu beteugeld, bij gebrek aan wetsontwerpen en bij gebrek aan een demarcatielijn tussen 'meerderheid' en 'minderheid' bij wetsvoorstellen. En in hun tweede functie hebben ze formeel niet meer het wapen om het regeringsoptreden te contesteren: het stemmen van een motie van wantrouwen of het vertrouwen weigeren.

Toegegeven, nood breekt wet. Maar de banalisering van de huidige absoluut abnormale politieke toestand kan de verwrongen democratische beginselen niet toedekken.

n Pascal Delwit is politicoloog aan de Université Libre de Bruxelles (ULB).